

نقدی بر کتاب «آشنایی با منابع مرجع پزشکی در اینترنت»

نیرهالسادات سلیمانزاده نجفی^۱، پریسا ملکاحمدی^۲

چکیده

رجحیمی علیرضا، اشاره مینا، زرمههر فاطمه. آشنایی با منابع مرجع پزشکی در اینترنت، اصفهان: دانشگاه علوم پزشکی اصفهان- معاونت تحقیقات و فن آوری، ۱۳۸۹. ۲۲۹ ص، شابک: ۵-۲۶۵-۵۲۴-۹۶۴-۹۷۸. (در قالب CD-Rom)

واژه‌های کلیدی: اینترنت؛ منابع مرجع، پزشکی؛ نقد

نوع مقاله: نقد کتاب

پذیرش مقاله:

اصلاح نهایی:

۹۱/۲/۱۷

دریافت مقاله:

۹۰/۱/۹

ارجاع: سلیمانزاده نجفی نیرهالسادات، ملکاحمدی پریسا. نقدی بر کتاب «آشنایی با منابع مرجع پزشکی در اینترنت». مدیریت اطلاعات سلامت ۱۳۹۱؛ ۹(۴): ۶۱۳-۰۸۶.

مقدمه

تلاش مؤلفین کتاب «آشنایی با منابع مرجع پزشکی در اینترنت» بر این بوده است که در ارتقای سواد اطلاعاتی جامعه‌ی بهداشتی- درمانی نقشی داشته باشد و آموزش‌های لازم و فواید کاربردی منابع مرجع الکترونیکی تحت وب را در حوزه‌های مختلف دانش بشری به ویژه علوم پزشکی به صورت رایگان، فشرده و لی مفید در دسترس علاقه‌مندان قرار دهند.

درباره‌ی نویسنده‌گان

پیشینه‌ی نویسنده‌گان اثر، سابقه‌ی پژوهشی، مقالات منتشر شده و سابقه‌ی تدریس آن‌ها در این حوزه، امتیازهایی است که نویسنده‌گان پیش‌گفت را به عنوان متخصص در این زمینه برای نوشتن چنین اثری مجاز می‌شمارد. کتاب «آشنایی با منابع مرجع پزشکی در اینترنت» توسط علیرضا رحیمی و با همکاری مینا افشار و فاطمه زرمههر تدوین شده است.

امروزه جهان علم، با سرعت شگفت‌آوری رو به گسترش است. هر ساله قریب دو میلیون مقاله‌ی علمی و فنی نوشته و در بیش از ۱۷۰ هزار مجله‌ی معتبر چاپ می‌شود. با توجه به نقش اطلاعات علمی در پیشرفت علم و فن آوری و رشد و توسعه‌ی یک کشور، اهمیت دستیابی پژوهش‌گران، متخصصان، مؤلفین، مدرسین و دانشجویان به اطلاعات روزامد بیشتر می‌شود (۱) و این امر به ویژه در حوزه‌ی علوم سلامت که نیمه عمر منابع اطلاعاتی آن کمتر است، نمود بیشتری می‌یابد. در این راستا، با ظهور رسانه‌های الکترونیکی پیشرفته در گرداوری و توزیع اطلاعات، کتابخانه‌ها منابع کتابخانه‌ای خود را برابر رایانه‌ها ذخیره می‌کنند و آن را در دسترس مراجعان می‌گذارند و علاوه بر آن، با اتصال به شبکه‌های دیگر مانند اینترنت و وب یا شبکه‌ی گسترده‌ی جهانی نیز می‌توانند خدمات وسیعی ارایه کنند. بنابراین جویندگان اطلاعات با ارتقای سواد اطلاعاتی خود می‌توانند در هر زمان و مکان از این اطلاعات استفاده نمایند. وجود منبعی جهت ارتقای سواد اطلاعاتی متخصصان حوزه‌ی پزشکی و کتابداران و اطلاع‌رسانان این حوزه که بتواند آن‌ها را از حضور منابع مرجع الکترونیکی پزشکی آگاه سازد، ضروری به نظر می‌رسد.

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد، کمیته‌ی تحقیقات دانشجویی، کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشکده‌ی مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران (نویسنده‌ی مسؤول)

Email: soleimanzade.n@gmail.com

۲- دانشجوی کارشناسی ارشد، کمیته‌ی تحقیقات دانشجویی، کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشکده‌ی مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران

ایнтерنیتی است و منابع مختلف مرجع عمومی را که به صورت رایگان و در پوشش‌های موضوعی مختلف دانش بشری در وب قرار دارند، معرفی می‌کند. بنابراین در این بخش، ابتدا به منابع فارسی و سپس منابع لاتین همان دسته منابع پرداخته شده است. در هر بخش، مباحث با واژه‌نامه‌ها آغاز می‌شود و با دایرةالمعارف‌ها ادامه می‌یابد و سپس راهنمایی‌های موضوعی، اطلس‌ها و در صورت لزوم سالنامه‌ها و مجله‌های رایگان موجود ارایه می‌شوند.

فصل سوم به صورت تخصصی، انواع منابع مرجع اینترنیتی در حوزه‌ی علوم پزشکی و سایر علوم وابسته به آن همچون راهنمایها، کتابشناسی‌ها، واژه‌نامه‌ها، دایرةالمعارف‌ها و فرهنگ‌ها را مورد مطالعه قرار داده و در ادامه به معرفی چند نمونه پایگاه اطلاعاتی جامع در حوزه‌ی علوم پزشکی پرداخته است و در نهایت، پایگاه‌های اطلاعاتی مجله‌های الکترونیکی پزشکی و چگونگی دسترسی به آن‌ها را به صورت رایگان معرفی شده‌اند.

فصل چهارم به معرفی انواع منابع الکترونیک رایگان تخصصی مرجع و راهنمایی که مورد استفاده‌ی کتابداران و اطلاع‌رسانان کشور به ویژه کتابداران پزشکی می‌باشد، پرداخته است.

فصل پنجم به معرفی انواع موتورهای جستجوگر اینترنیتی اعم از عمومی و اختصاصی پزشکی به عنوان یکی از مهم‌ترین ابزارهای دسترسی به اطلاعات در دنیای اینترنت اختصاص دارد و چگونگی جستجو و سیر آخرین تحولات در آن‌ها را بررسی می‌نماید.

مقایسه‌ی اثر با آثار مشابه

در زمینه‌ی منابع مرجع پزشکی اینترنیتی، اثر منسجمی به شکل این کتاب وجود نداشته است؛ اگر چه آثاری مثل «فن‌آوری اطلاعات در علوم پزشکی» تأليف و گردآوری امیر طباطبایی و احسان سبحانی مطابق با سرفصل شورای عالی برنامه‌ریزی موجود است که جهت درس فن‌آوری اطلاعات در پرستاری و سیستم‌های اطلاع‌رسانی پزشکی ارایه شده است. این کتاب در قسمت معرفی بانک‌های اطلاعاتی پزشکی تنها

علیرضا رحیمی کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی خود را در سال ۱۳۸۰ از دانشگاه شهید چمران اهواز اخذ نموده است و از اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان می‌باشد که در حال حاضر دانشجوی دکتری تخصصی کتابداری و اطلاع‌رسانی در دانشگاه New South Wales استرالیا می‌باشد. وی در زمینه‌های مختلف کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی فعالیت تحقیقاتی داشته است و تجربه‌ی تدریس در درس بانک‌های اطلاعاتی پزشکی را در کارنامه‌ی خود دارد.

مینا افشار کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی از دانشگاه علوم پزشکی ایران و در حال حاضر از اعضای هیأت علمی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان می‌باشد که تجربه‌ی سال‌ها تدریس درس مرجع‌شناسی پزشکی را دارد. فاطمه زرمه‌ر کارشناس کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و دانشجوی کارشناسی ارشد کتابداری در دانشگاه اصفهان است.

محورهای اصلی اثر

این اثر از یک مقدمه و پنج فصل تشکیل شده است. مفاهیم و تعاریف منابع مرجع الکترونیک، انواع منابع مرجع عمومی اینترنیتی، انواع منابع مرجع پزشکی اینترنیتی، برخی منابع مرجع تخصصی کتابداران و اطلاع‌رسانان پزشکی و آشنایی با موتورهای جستجوگر اینترنیتی عنوان‌های این پنج فصل می‌باشند. عناوین نشان می‌دهند که حجم اصلی اثر به معرفی مراجع پزشکی اینترنیتی اختصاص یافته است.

فصل اول با مفاهیم و تعاریف منابع مرجع الکترونیک و توضیحاتی پیرامون شیوه‌ی دسترسی به این منابع، تفاوت آن‌ها با منابع چاپی و نحوه ارزیابی آن‌ها آغاز می‌شود و نیز با توضیحاتی پیرامون قالب‌های الکترونیکی مرجع ادامه می‌یابد. کاربرد شبکه‌های اطلاع‌رسانی و اینترنت در کار مرجع بحث دیگری است که در این فصل بررسی شده است. همچنین فنون جستجو در این نوع منابع و در نهایت مشکلات استفاده از منابع مرجع الکترونیک بیان شده است. فصل دوم مربوط به آشنایی با انواع منابع مرجع عمومی

- در صفحه‌ی اول ۴ گزینه‌ی آغاز، پیوندها، راهنمایی و خروج وجود دارد. در قسمت راهنمایی، با توجه به ضرورت نصب نرمافزار Acrobat Reader جهت مشاهده و استفاده از کتاب الکترونیکی، امکان نصب ویرایش ۱۰ این نرمافزار برای کاربر امکان‌پذیر می‌باشد. قسمت پیوندها نشانی الکترونیکی واژه‌نامه‌های دو زبانه و چند زبانه‌ی عمومی، واژه‌نامه‌های پزشکی، اطلاعات پزشکی و دارویی به فارسی و انگلیسی، دایرةالمعارف‌های عمومی و پزشکی، دانشنامه‌ی جهان اسلام، کتابخانه‌ی ملی پزشکی، نمایه‌نامه‌ی فارسی مقالات پزشکی، مقالات پزشکی رایگان غیر فارسی و اطلس آناتومی بدن را ارایه می‌نماید. در قسمت آغاز، اطلاعات کتاب‌شناختی کامل اثر قید شده است.

- ارایه‌ی اثر در قالب کتاب الکترونیکی باعث افزایش قابلیت کاربر پستنده آن شده است و امکان پیگیری فرایپیوندها و اتصال به اینترنت و اصل مدارک در آن وجود دارد.

- انتخاب نوع، اندازه و رنگ قلم مناسب و استفاده از پیش زمینه‌ی ساده موجبات سهولت خواندن متن را فراهم آورده است.

- فهرست مطالب با رعایت نظم منطقی فصل‌ها در جهت تفهیم موضوع و با آوردن سرفصل‌های فرعی دقیق در زیر سرفصل‌های اصلی با کاربرد اعداد و حروف از نقاط قوت کتاب محسوب می‌شود و خواننده برای یافتن سرفصل اصلی یا فرعی مورد نظر خود به راحتی به صفحه‌ی مربوط ارجاع داده می‌شود. با توجه به قابلیت نمایش فهرست مندرجات در کناره‌ی سمت چپ صفحه به صورت بوک مارک (Book mark) و امکان انتخاب فصل‌های اصلی یا فرعی، کاربر می‌تواند به راحتی به صفحه‌ی مربوط ارجاع داده شود.

- درج تصاویر و نمودارها به تفهیم بیشتر موضوع به خواننده، که هدف اصلی نویسنده‌گان بوده است، کمک می‌کند؛ مانند صفحات ۵۹-۶۰.

- اثر فاقد پیشگفتار است، اما در مقدمه‌ی نویسنده ضمن تأکید و توجه به ظهور رسانه‌های الکترونیکی پیشرفته در گرداوری و توزیع اطلاعات، خدمات رایانه‌ای کتابخانه‌ها و تسهیلاتی که بدین ترتیب به کاربران ارایه شده است، بر

به معرفی مدل‌لین (Medline) و سینال (CINAHL) و مهم‌ترین کارگزاران مجلات علوم پزشکی خارجی و برخی از لینک‌های مفید و کاربردی علوم پزشکی داخلی بسنده کرده است (۲). در آثار دیگری نظیر «خودآموز اینترنت در علوم پزشکی» نوشته فرزانه امین‌پور (۳)، «اینترنت برای پزشکان» ترجمه دکتر لیلا افشار و مهندس علی ترکمن‌نژاد (۴)، «اینترنت در علوم پزشکی» ترجمه و تألیف رامین مهدی‌قلی‌خان و حسن تأمینی (۵)، ضمن معرفی شبکه‌ی اینترنت و شیوه‌های جستجو در آن، به صورت پراکنده به معرفی برخی از وب‌سایتها، بانک‌ها، مجلات و موتورهای جستجوی پزشکی بر روی اینترنت نیز پرداخته شده است.

بررسی محتوایی و ساختاری اثر

در این بخش به نقد محتوایی، ساختاری و نگارشی اثر اشاره می‌شود:

ویژگی‌های مهم اثر

مزایای اثر حاضر به شرح زیر می‌باشند:

- پیشینه‌ی نویسنده‌گان اثر، سابقه‌ی پژوهشی، مقالات منتشر شده و تدریس در این حوزه، امتیازهایی است که ایشان را به عنوان متخصص در این زمینه برای نوشنی چنین کتابی مجاز می‌شمارد.

- معاونت تحقیقات و فن‌آوری دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، ناشری دانشگاهی و معتبر در زمینه‌ی چاپ کتاب در حوزه‌ی پزشکی و پیراپزشکی می‌باشد.

- عنوان مناسب و گویایی برای کتاب انتخاب شده است و با هدف اثر هماهنگی دارد.

- روی جلد CD و پشت جلد آن اطلاعاتی شامل عنوان، لگوی ناشر (معاونت تحقیقات و فن‌آوری دانشگاه علوم پزشکی اصفهان)، اسمی نویسنده‌گان، نام گروه دانشکده‌ای تولید کننده اثر و نام شرکت ارایه کننده قالب الکترونیکی کتاب به همراه شماره‌ی تلفن شرکت موجود است که دسترسی به اثر و سفارش آن را تسهیل می‌کند.

نام‌گذاری می‌شوند». با این وجود، در برخی موارد جملات مبهم در ک متون را دشوار می‌سازد؛ به عنوان مثال، در فصل ۴، صفحه‌ی ۱۸۲ چنین آمده است: «چنین شرایطی نیاز به مجتمع و یکپارچه‌سازی منابع موجود در محیط وب و اینترنت همراه با انواع سنتی کتابخانه‌ای، ضرورت بررسی مجدد ابزارهای موجود در بازیابی اطلاعات و کنترل کتاب‌شناختی را ایجاد می‌نماید».

- در متون کتاب به دو منبع دایره‌العارف بریتانیکا ۴ صفحه (صفحات ۴۵-۴۹) و بانک اطلاعاتی Engineering Village ۲ (صفحات ۸۳-۸۵) اختصاص داده شده است، در حالی که به دایره‌المعارف انکارتا (صفحه‌ی ۴۸) و بقیه‌ی منابع، به طور متوسط تنها یک پاراگراف اختصاص داده شده است.

- اعتبار برخی از سایت‌های معرفی شده مشخص نیست؛ به عبارت دیگر با مراجعه به وب‌سایت و باز کردن بخش About us مตولی وب‌سایت معرفی نشده است.

- با توجه به این که کتاب در قالب CD-Rom است، در صورتی که به صورت رنگی منتشر می‌شد، خواننده می‌توانست منابع معرفی شده را به شکل واقعی ببیند.

- در سلسله مراتب شماره‌گذاری شده، فصل اول در فهرست مندرجات سمت چپ صفحه، اشکالاتی وجود دارد و ترتیب شماره‌گذاری‌ها صحیح نمی‌باشد. همین طور فهرست مندرجات سمت چپ، قابلیت نمایش شماره‌ی صفحات را ندارد. مضاف بر این که هر صفحه‌ای که حاوی بخش پایانی یک فصل و بخش آغازین فصل بعدی می‌باشد، به عنوان صفحه‌ی فصل آغازین شناخته شده است و چند سطر پایانی فصل قبلی را نمایش نمی‌دهد؛ برای مشاهده چند سطر پایانی یک فصل که وارد صفحه‌ی جدید شده‌اند، باید فصل بعدی را انتخاب نمود و سطور پایانی فصل قبلی را در ابتدای آن مشاهده نمود. با انتخاب هر فصل باید بتوان زیربندهای آن فصل را نیز با این انتخاب مشاهده نمود؛ در صورتی که در فصل ۴ با انتخاب راهنمایی‌ای اینترنتی (با دو زیربند راهنمایی‌های فارسی و راهنمایی‌های رایگان نشریات ادواری)، تنها راهنمایی‌های فارسی مشاهده می‌شود و برای

اهمیت دسترسی به اطلاعات مناسب و معتبر در پیشبرد پژوهش تأکید شده و ارتقای سواد اطلاعاتی جامعه‌ی بهداشتی- درمانی به عنوان هدف غایی اثر معرفی گردیده است. در انتهای مقدمه نیز فصول پنج گانه‌ی کتاب و مندرجات هر فصل به اختصار توضیح داده شده‌اند.

- همه‌ی فصل‌ها در پایان دارای تعدادی تمرین می‌باشند که این ویژگی با توجه به هدف آموزشی کتاب، بسیار مفید است.

- شیوه‌ی استنادهای اثر APA (American Psychological Association) نشر منابع لاتین استفاده شده بین سال‌های ۱۹۹۱ تا ۲۰۰۸ و تاریخ نشر منابع فارسی مورد استفاده نیز بین سال‌های ۱۳۶۶ تا ۱۳۸۶ می‌باشند که از این نظر منابع هم از قدمت و هم از تازگی مناسبی برخوردار بودند و بازه‌ی زمانی مناسبی مورد بررسی قرار گرفته است.

- یک‌دستی لازم در برقراری ارتباط میان فصل‌های مختلف کتاب رعایت شده است.

- انتشار این اثر به صورت CD با توجه به تغییرات سریع در محیط اینترنت و موضوع این کتاب، سهولت ویرایش آن را به همراه دارد و برای این موضوع، قالب مناسبی است.

نارسایی‌ها و کاستی‌های اثر

کاستی‌های اثر حاضر موارد زیر می‌باشند:

- کتاب فاقد امکان جستجوی محتواهای متنی و غیر متنی است و کاربر امکان یادداشت‌گذاری یا خطکشی در مطالب کتاب (امکان شخصی‌سازی ظاهری و محتوایی) را ندارد. کتاب فاقد قابلیت‌های چند رسانه‌ای، تصاویر پویا، افکت، فیلم و صوت می‌باشد.

- متن کتاب در برخی موارد سلیس و در برخی موارد مبهم است و در نتیجه متن کتاب یکدست و هماهنگ نیست. به عنوان مثال در فصل اول صفحه‌ی ۱۹، در پاراگراف دوم با عنوان «ساختار یوزنوت» چنین آمده است: «یوزنوت شبکه‌ای به هم پیوسته از رایانه‌های خدمات دهنده است که ترافیک تبادل پیام‌های گروه‌های خبری وابسته به این رایانه‌ها را جابه‌جا می‌کند. این گروه‌ها به روش خاصی

- در مواردی اشکالات تایپی نظری پاراگراف دوم سطر اول صفحه‌ی ۱۸۳، «فهرست‌نویسی» به جای «فهرست‌نویسی»؛ پاراگراف دوم سطر اول صفحه‌ی ۲۰۹ «صفحه‌ها وب» به جای «صفحه‌های وب» نوشته شده است.

نتیجه‌گیری

با گسترش منابع مرجع پزشکی در اینترنت و توفیق روزافزون آن‌ها از دیدگاه جامعه‌ی پزشکی و پیراپزشکی نسبت به منابع مرجع چاپی و عدم وجود دستنامه‌ای برای معرفی این منابع، تأثیف کتابی در این زمینه ضروری بوده است. با توجه به این که کتابداران و اطلاع‌رسانان پزشکی وظیفه‌ی اطلاع‌رسانی به متخصصان حوزه‌ی پزشکی و معرفی این منابع به دانشجویان کتابداری و دیگر متخصصان حوزه‌ی سلامت را دارند؛ این افراد جزء بهترین گروه برای تأثیف کتابی در این حوزه می‌باشند.

انتشار این اثر به صورت CD-Rom با توجه به تغییرات سریع در محیط اینترنت و موضوع این کتاب، سهولت ویرایش آن را به همراه دارد و برای این موضوع قالب مناسبی می‌باشد. به طور کلی، با توجه به این که تا کنون چنین کتابی در این حوزه منتشر نشده است، به نظر می‌رسد این اثر با وجود برخی کاستی‌ها، کتاب مناسبی برای دروس مرجع‌شناسی عمومی و تخصصی و آشنایی با بانک‌های اطلاعاتی پزشکی دانشجویان کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی باشد و همچنین دستنامه‌ی مفیدی برای سطوح مختلف تحصیلات تكمیلی و دکتری تخصصی و دوره‌ی دستیاری پزشکی حوزه‌های وزارت بهداشت جهت آشنایی با سیستم‌های اطلاع‌رسانی پزشکی گروهی از مخاطبان اثر معرفی شده‌اند، اما سرفصلی تحت عنوان «سیستم‌های اطلاع‌رسانی» وجود ندارد.

- فصل‌های ارایه شده فاقد مقدمه، اهداف آموزشی رفتاری، خلاصه و نتیجه‌گیری هستند.

- برخی مطالب در فصل‌های ابتدایی به صورت اجمالی و در فصل‌های بعدی به تفصیل توضیح داده شده‌اند. به عنوان مثال، بحث موتورهای جست‌وجو در فصل اول تحت بخش «کاربرد اینترنت در بخش مرجع» دو صفحه به خود اختصاص داده است و در انتهای در صفحه‌ی ۲۳ چنین آورده شده است: «در فصل چهارم به صورت کامل در مورد موتورهای جست‌وجوگر عمومی و تخصصی پزشکی بحث شده است؛ در صورتی که فصل ۵ به موتورهای جست‌وجوگر اینترنتی اختصاص دارد.

مطالعه‌ی راهنمای رایگان نشریات ادواری باید دوباره بر روی این زیربند مشخص جداگانه کلیک شود. امكان جست‌وجوی کلمه‌ای یا عبارتی در متن کتاب یا حتی در یک فصل وجود ندارد.

- در رابطه با تصاویر و نمودارها باید خاطر نشان ساخت که برای معرفی برخی منابع تنها به ذکر آدرس وبسایت آن‌ها اکتفا شده است، مانند صفحات ۷۷-۷۸. از تصاویر در ابتدای معرفی هر منبع استفاده شده است. در بالای هر تصویر آدرس الکترونیکی مربوط قید شده است و با کلیک روی آن، امكان ورود به سایت منبع وجود دارد، منتها تصاویر فاقد شماره‌گذاری هستند. اثر فاقد بخشی تحت عنوان «فهرست تصاویر» است. در فصل ۳ و صفحه‌ی ۱۷۲، به ارایه‌ی یک نمونه از تصاویر اطلس اشاره شده است؛ در حالی که تصویری زیر مندرجات وجود ندارد.

- اگر چه در مقدمه، سطوح مختلف تحصیلات تكمیلی و دکتری تخصصی و دوره‌ی دستیاری پزشکی حوزه‌های وزارت بهداشت جهت آشنایی با سیستم‌های اطلاع‌رسانی پزشکی گروهی از مخاطبان اثر معرفی شده‌اند، اما سرفصلی تحت عنوان «سیستم‌های اطلاع‌رسانی» وجود ندارد.

- فصل‌های ارایه شده فاقد مقدمه، اهداف آموزشی رفتاری، خلاصه و نتیجه‌گیری هستند.

- برخی مطالب در فصل‌های ابتدایی به صورت اجمالی و در فصل‌های بعدی به تفصیل توضیح داده شده‌اند. به عنوان مثال، بحث موتورهای جست‌وجو در فصل اول تحت بخش «کاربرد اینترنت در بخش مرجع» دو صفحه به خود اختصاص داده است و در انتهای در صفحه‌ی ۲۳ چنین آورده شده است: «در فصل چهارم به صورت کامل در مورد موتورهای جست‌وجوگر عمومی و تخصصی پزشکی بحث شده است؛ در صورتی که فصل ۵ به موتورهای جست‌وجوگر اینترنتی اختصاص دارد.

References

1. Rahimi A, Afshar M, Zarmehr F. Introduction to Online Medical References. Isfahan, Iran: Isfahan University of medical Sciences- deputyship of Research & Technology; 2010. [In Persian].
2. Tabatabaei A, Sobhani E. Information Technology in medical sciences. Tehran, Iran: Jameenegar; 2007. [In Persian].
3. Aminpour F. Internet in medical sciences. Isfahan, Iran: Isfahan University of medical Sciences Publication; 2007. [In Persian].
4. Smith R, Edvards M. Internet for physicians. Trans. Afshar L, Torkamannegad A. Tehran ed. Tehran, Iran: Takhtesoleiman; 2003. [In Persian].
5. Mehdigholikhani R, Tamini H. Internet in medical sciences. Tehran, Iran: Nezhat Publication; 2002. [In Persian].

